

Dubbdäcksandelar i Stockholms, Uppsala och Gävleborgs läns kommuner

Räkning på parkerade personbilar januari-mars
2013 samt jämförelse med räkningar på rullande
personbilar

Magnus Brydolf

Förord

Denna utredning är genomförd av SLB-analys vid Miljöförvaltningen i Stockholm. SLB-analys är operatör för Stockholms och Uppsala läns luftvårdsförbunds system för övervakning och utvärdering av luftkvalitet i regionen. Uppdragsgivare för utredningen är Stockholms och Uppsala läns Luftvårdsförbund.

Rapporten har granskats av:
Boel Lövenheim

Uppdragsnummer:	2013056
Daterad:	2013-05-24
Handläggare:	Magnus Brydolf, 08-508 28 925
Status:	Granskad

Miljöförvaltningen i Stockholm
Box 8136
104 20 Stockholm
www.slb.nu

Innehållsförteckning

Förord	2
Innehållsförteckning	3
Sammanfattning.....	4
Inledning	4
Partiklar, PM10.....	4
Metodbeskrivning, räkning på parkerade personbilar	5
Metodbeskrivning, räkning på rullande personbilar.....	5
Resultat	5
Medverkande kommuner	5
Dubbandelar, parkerade personbilar.....	7
Dubbandelar, rullande personbilar	8
Jämförelse av dubbandelar mellan parkerade och rullande personbilar	8

Sammanfattning

I tilläggsprogrammet för år 2013 initierade Stockholm och Uppsala läns Luftvårdsförbund en kartering av dubbdäcksandelar inom förbundets verksamhetsområde under perioden januari till mars 2013. Syftet var att öka kunskapen om dubbdäcksanvändningen i området och lägga grunden för en kommande trendstudie. Av Luftvårdsförbundets 41 kommuner i Stockholms, Uppsala och Gävleborgs län deltog 28 i karteringen. Trots att var tredje kommun inte medverkade var den geografiska täckningen ändå god med stort deltagande i norr och söder och något mindre i mellersta delen. Varje kommun räknade mellan 330 och 1260 parkerade personbilar. Resultaten visar en tydlig gradient med 80-89 % dubbandel i de norra delarna och 60-70 % i södra Stockholms län. I Stockholmsområdet var dubbandelen lägst, 50-60 %. Sammantaget ger underlaget en god bild av dubbdäcksanvändningen inom verksamhetsområdet år 2013. Under motsvarande period räknade SLB-analys dubbandelar på rullande personbilar i 12 kommuner. Jämförelsen av dubbandelar mellan parkerade och rullande personbilar visar relativt god överensstämmelse i de flesta kommuner.

Inledning

Dubbdäckens slitage på vägbanan genererar partiklar som vid torrt väglag virvlar upp i luften och kan då andas in av människor och påverka hälsan. Under dubbdäckssäsongen utgör dessa slitagepartiklar det största haltbidraget av partiklar från trafiken. Dubbdäcksandelen har stor betydelse för partikelbidragets storlek där en högre andel dubbade däck innebär större partikelutsläpp vid samma trafikflöde och fordons hastighet. Inom ramen för tilläggsprogrammet för år 2013 initierade Stockholm och Uppsala läns Luftvårdsförbund en kartering av dubbdäcksandelar inom förbundets verksamhetsområde. Syftet var att öka kunskapen om dubbdäcksanvändningen i området och lägga grunden för en kommande trendstudie. En förbättrad kunskap skulle även innebära högre kvalitet på indata till haltberäkningar och kartläggningar av partikelhalter i LVF:s kommuner. Projektet utformades som ett frivilligt åtagande för samtliga kommuner inom förbundets verksamhetsområde.

Partiklar, PM10

Vägtrafiken är den största utsläppskällan av PM10, partiklar mindre än 10 µm, i regionen där dubbdäckens vägslitage utgör det största haltbidraget. Andra utsläppskällor är avgaspartiklar, sandning, slitage från bromsar och intransport från källor utanför regionen. Längs vissa hårt trafikbelastade gator och trafikleder inom Luftvårdsförbundets verksamhetsområde överskrids nuvarande miljö kvalitetsnorm för PM10.

Metodbeskrivning, räkning på parkerade personbilar

LVF:s dubbräkningar utgick från samma metod som Trafikverket använder

<http://publikationswebbutik.vv.se/shopping/ShowItem.aspx?id=5810>

Detta för att resultaten skall vara jämförbara. Metoden definieras enligt följande kriterier.

- Tidsperiod för räkning, januari-mars
- Räkning görs på parkerade personbilar
- Minst 600 personbilar räknas under perioden
- Obegränsat antal räkningstillfällen under perioden
- Räkningar görs på minst tre olika typer av parkeringsplatser

Räkningarna kan göras på alla typer av parkeringsytor som;

- längs lokalgator, centralt eller utanför tätort
- utanför köpcentra
- vid alla typer av evenemang
- vid offentliga inrättningar
- vid privata arbetsplatser
- infartsparkering / pendlarparkering
- parkeringshus

Metodbeskrivning, räkning på rullande personbilar

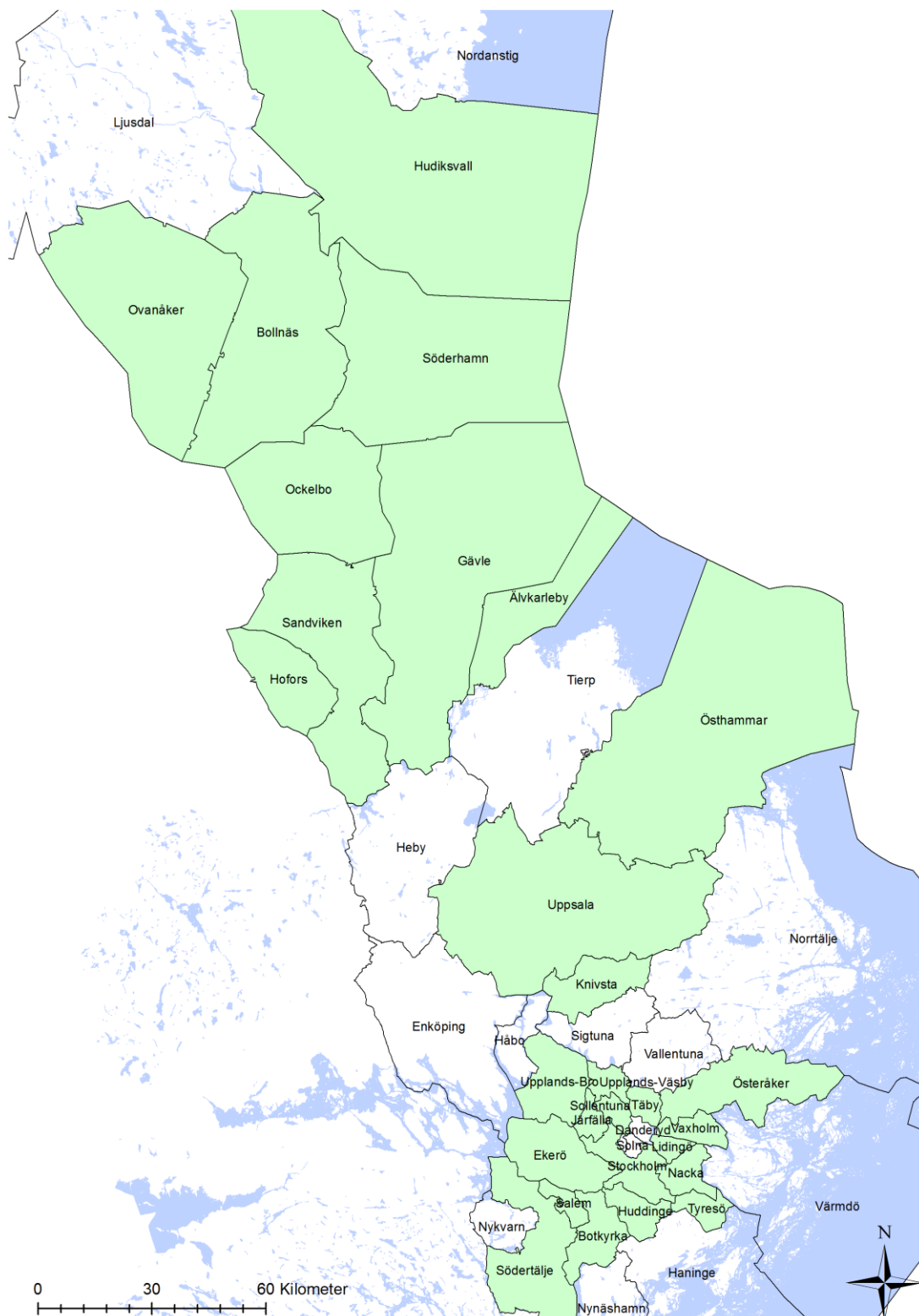
Dubbräkningar på rullande personbilar görs på torra körbanor där det är möjligt att höra skillnaden mellan odubbade och dubbade däck. Antal räknade fordon är ca 200 per räkningstillfälle. Räkningar på rullande trafik år 2013 utfördes av Magnus Brydolf, Billy Sjövall och Michael Norman vid SLB-analys.

Resultat

Medverkande kommuner

Av Luftvårdsförbundets 41 kommuner deltog 28 i karteringen. Dessa är markerade med grönt i figur 1. Trots att var tredje kommun inte medverkade är den geografiska täckningen ändå god med stort deltagande i norr och söder och något mindre i mellersta delen.

Figur 1. Medverkande kommuner

Dubbandelar, parkerade personbilar

I varje kommun räknades mellan 330 och 1260 parkerade personbilar, se tabell 2. Ockelbo, Upplands Väsby, Järfälla och Ovanåker kom inte upp till kravet på 600 räknade bilar men är ändå med i sammanställningen. Resultaten visar en tydlig gradient med 80-89 % dubbandel i de norra delarna och 60-70 % i södra Stockholms län. I Stockholmsområdet var dubbandelen lägst, 50-60 %. Sammantaget ger underlaget en god bild av dubbdäcksanvändningen inom verksamhetsområdet år 2013. Syftet med projektet att öka kvaliteten på indata till kommande haltberäkningar och kartläggningar av partiklar i förbundets kommuner är uppfyllt. En upprepning av undersökningen med några års intervall kan lägga grunden för kommande trendstudier.

Tabell 2. Antal räknade personbilar och dubbandelar per kommun

Kommun	Personbilar med dubb	Personbilar utan dubb	Totalt	Dubbandel
Hofors	555	66	621	89%
Hudiksvall	534	66	600	89%
Bollnäs	847	115	962	88%
Söderhamn	559	82	641	87%
Ockelbo	287	43	330	87%
Sandviken	532	84	616	86%
Älvkarleby	548	95	643	85%
Östhammar	561	98	659	85%
Gävle	666	132	798	83%
Knivsta	453	183	636	71%
Södertälje	475	196	671	71%
Huddinge	428	192	620	69%
Uppsala	811	391	1202	67%
Täby	484	236	720	67%
Upplands Väsby	257	144	401	64%
Österåker	535	326	861	62%
Järfälla	366	226	592	62%
Vaxholm	369	231	600	62%
Botkyrka	771	489	1260	61%
Salem	387	255	642	60%
Sollentuna	406	272	678	60%
UpplandsBro	350	250	600	58%
Ovanåker	348	251	599	58%
Nacka	343	257	600	57%
Lidingö	393	301	694	57%
Tyresö	326	285	611	53%
Ekerö	302	306	608	50%
Stockholm	366	373	739	50%
28 kommuner (41)				

Dubbandelar, rullande personbilar

I tolv kommuner räknade SLB-analys dubbandelar på rullande personbilar under perioden januari-mars år 2013, se tabell 3. Antalet räkningstillfällen var en till två i samtliga kommuner utom i Stockholm där kontinuerliga räkningar beställts av Stockholms trafikkontor.

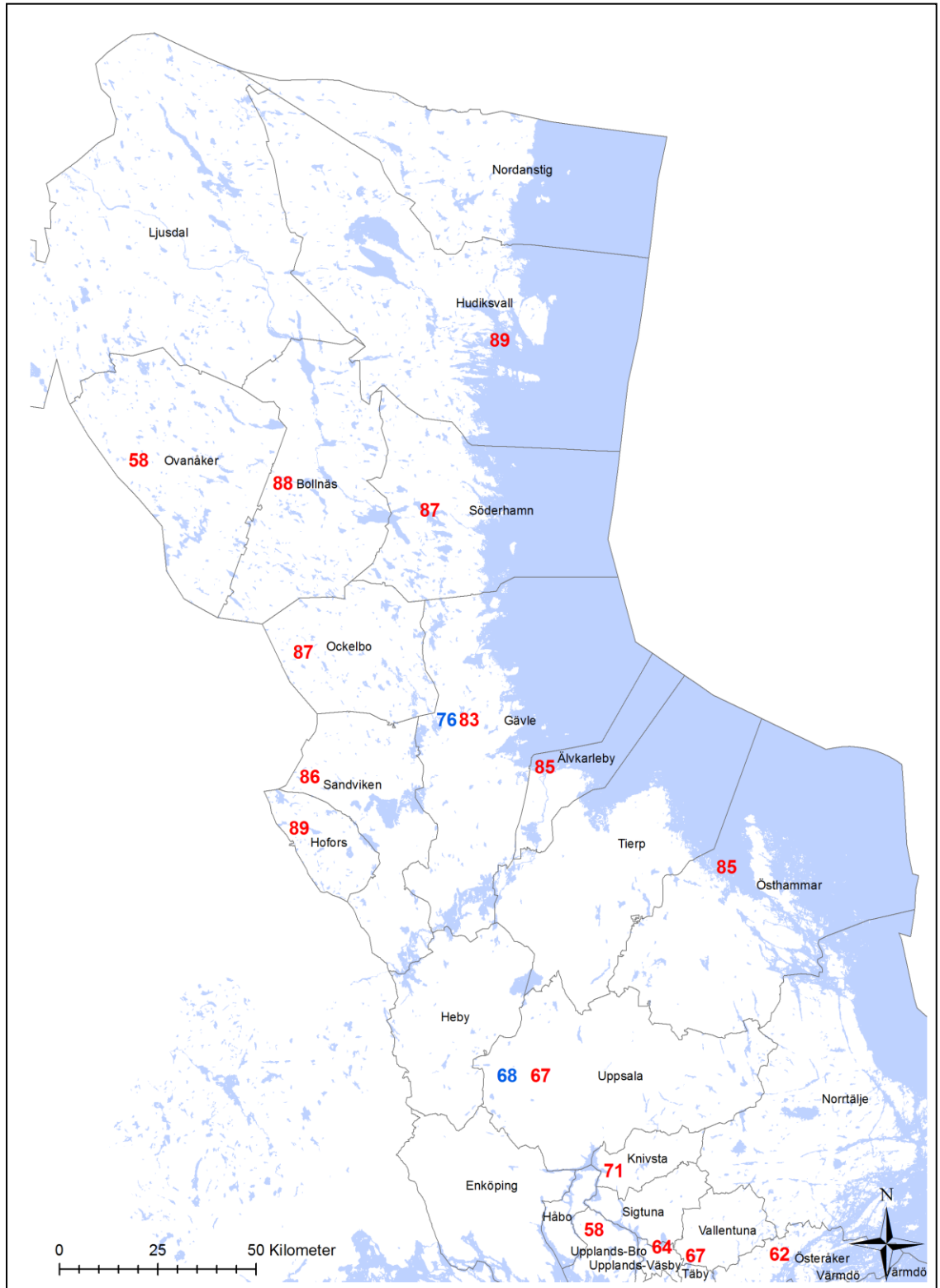
Tabell 3. Dubbandelar på rullande personbilar

Kommun	Räkningsställe, rullande personbilar	Antal räkningar	Räknade pb	Månad	Dubbandel
Gävle	Södra kungsgatan 12	1	186	februari	76 %
Uppsala	Tycho Hedens väg, IKEA	1	217	mars	68 %
Järfälla	Norrviksvägen	1	345	mars	59 %
Södertälje	Turingegatan 26	1	204	februari	56 %
Nacka	Väg 222, Nacka Forum	1	259	mars	55 %
Ekerö	Ekerövägen, Kärsön	2	405	januari	54 %
Danderyd	E18, Mörby C	2	412	mars	52 %
Sollentuna	Sollentunav/Turebergsl (mv)	2	461	mars	50 %
Lidingö	Södra Kungsvägen	1	212	mars	48 %
Stockholm	Sveav/Folkv/Valhall/Flem (mv)	15	4191	jan-mars	48 %
Sundbyberg	Ursviksvägen	1	202	mars	48 %
Solna	Solnav/Frösundal (mv)	2	428	mars	44 %

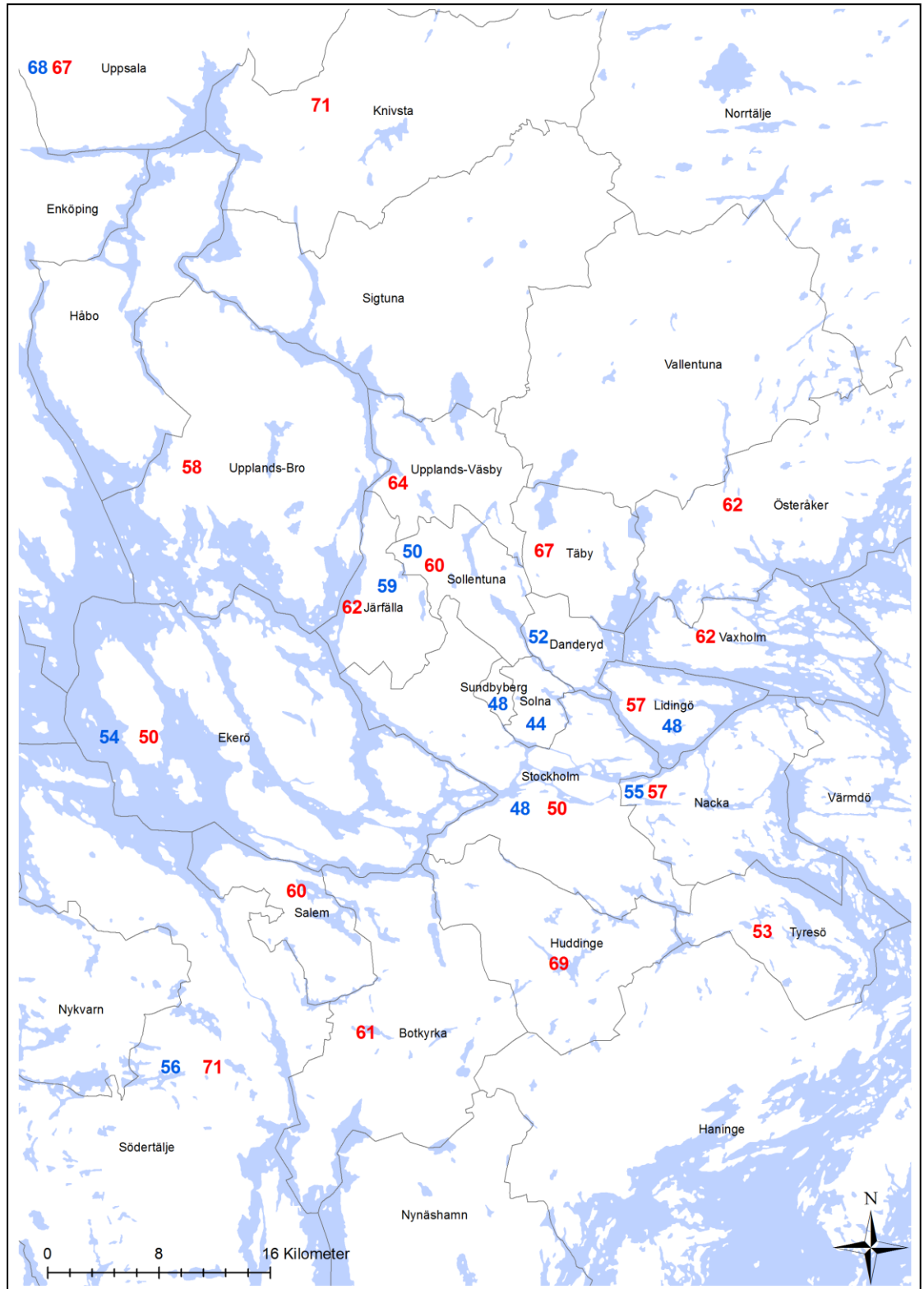
Jämförelse av dubbandelar mellan parkerade och rullande personbilar

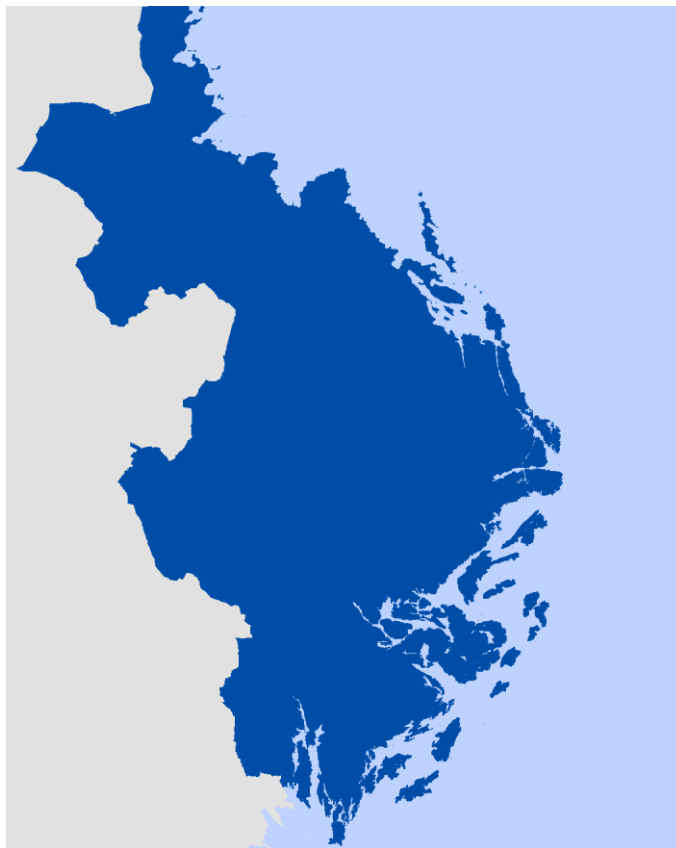
I figur 2 och 3 visas dubbandelar i kommunerna där röda siffror avser parkerade personbilar kompletterat med SLB-analys räkningar på rullande personbilar, blå siffror. Överensstämmelsen är relativt god mellan räkningarna på parkerade och rullande personbilar i de flesta kommuner. I Södertälje, Lidingö och Sollentuna är avvikelserna som störst, 15-20 %. En förklaring kan vara att räkningarna på rullande personbilar i dessa kommuner gjordes längs huvudleder där en stor del av trafiken kör in till Stockholm. Dubbförbudet på Hornsgatan och de kampanjer som uppmanat bilisterna att byta till friktionsdäck kan ha påverkat trafikanter som kör in till Stockholm att i större utsträckning använda friktionsdäck.

Figur 2. Dubbandelar för parkerade (röda) och rullande (blå) personbilar i den norra och mellersta delen av verksamhetsområdet

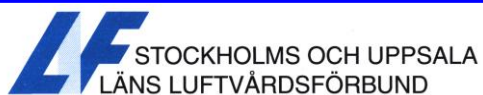

Figur 3. Dubbandelar för parkerade (röda) och rullande (blå) personbilar i södra delen av verksamhetsområdet

Stockholms- och Uppsala Läns Luftvårdsförbund är en ideell förening. Medlemmar är 41 kommuner, landstingen i Stockholm och Uppsala län samt institutioner, företag och statliga verk. Samarbete sker även med länsstyrelsen i Stockholms län. Målet med verksamheten är att samordna arbetet vad gäller luftmiljö i länen med hjälp av ett system för luftmiljöövervakning, bestående av bl.a. mätningar, emissionsdatabaser och spridningsmodeller. SLB-analys driver systemet på uppdrag av Luftvårdsförbundet.

POSTADRESS:
Box 38145, 100 64 Stockholm
BESÖKSADRESS:
Västgötagatan 2
TEL. 08 – 615 94 00
FAX 08 – 615 94 94
INTERNET www.slb.nu/lvf